

The Beatles, la planetària banda de Liverpool, no sols aconseguí un impacte global, sinó també un lloc indiscutible en la posteritat. Un fenomen, el de la beatlemania, la vigència del qual es demostra amb l'expectació per les properes subhastes a preus astronòmics d'una guitarra de Harrison i dibuixos de John Lennon. Un mercadeig que alguns seguidors qüestionen.

La 'beatlemania' surt de nou a subhasta

Les jaquetes que George Harrison i Ringo Starr van fer servir durant la gravació de la pel·lícula *Help!* i amb les quals apareixen a la portada del disc, 138.000 €; una còpia del disc *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* signada pels quatre Beatles, 210.000 €; un lot de 20 fotografies inèdites de l'època de la beatlemania, amb els corresponents negatius, 12.000 €; un piano Bechtein de 1907 amb què John Lennon i Paul McCartney van compondre (en part) les cançons *Help!* i *Yesterday*, 70.000 €. Aquests són només alguns dels objectes relacionats amb els Beatles que han estat subhastats darrerament, en un sector, el del col·leccionisme musical, que sembla no patir —o com a mínim recuperar-se de— la crisi econòmica global.

Per a algú com el periodista musical Jordi Tardà, organitzador durant molts anys de les fires del disc de Barcelona i Girona i Reus, aquest tipus de subhastes juguen “un paper important, sens dubte, per mantenir viva la mitomania del rock. Hi ha obres i artistes que no tenen data de caducitat”. I entre aquests artistes de ben segur que els Beatles ocupen un espai destacat.

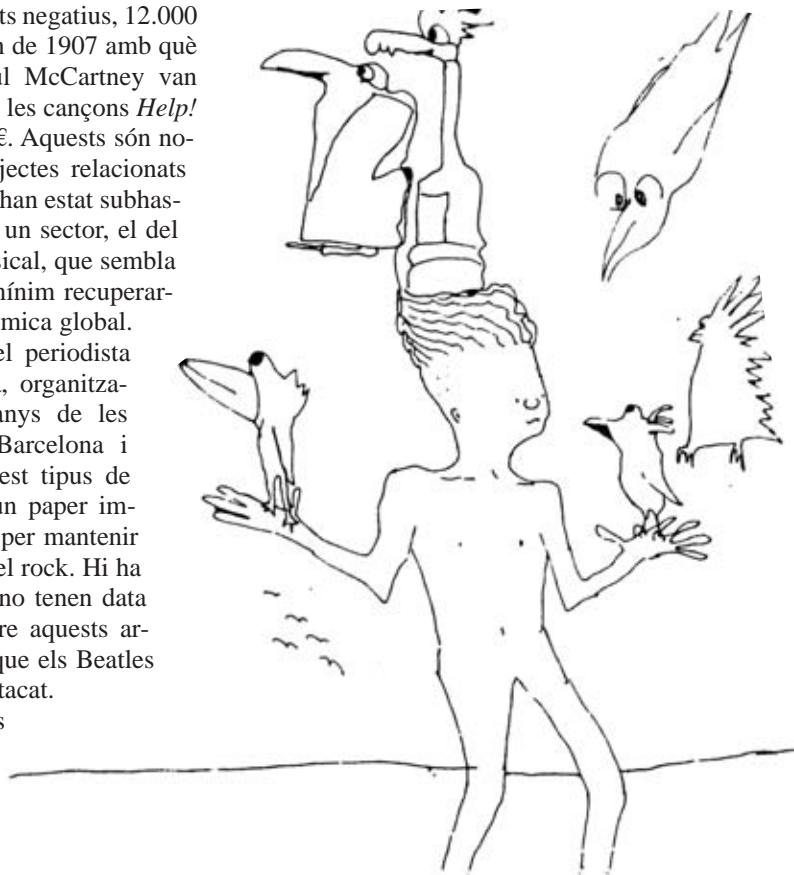
El fet és que dues importants subhastes estan previstes per a les properes setmanes. La primera la celebrarà la

casa Julien's Auctions, especialitzada en el món de l'espectacle: “la casa de subhastes de les estrelles” diu el lema d'aquesta empresa ubicada a Beverly Hills, Califòrnia, que canalitza moltes de les subhastes oficials del món del cinema, la televisió americana i la música. Noms glamurosos com els de

Marilyn Monroe, Cher, Barbra Streisand o Greta Garbo comparteixen o han compartit catàleg amb icones de la música com ara U2, Elvis Presley o, evidentment, The Beatles.

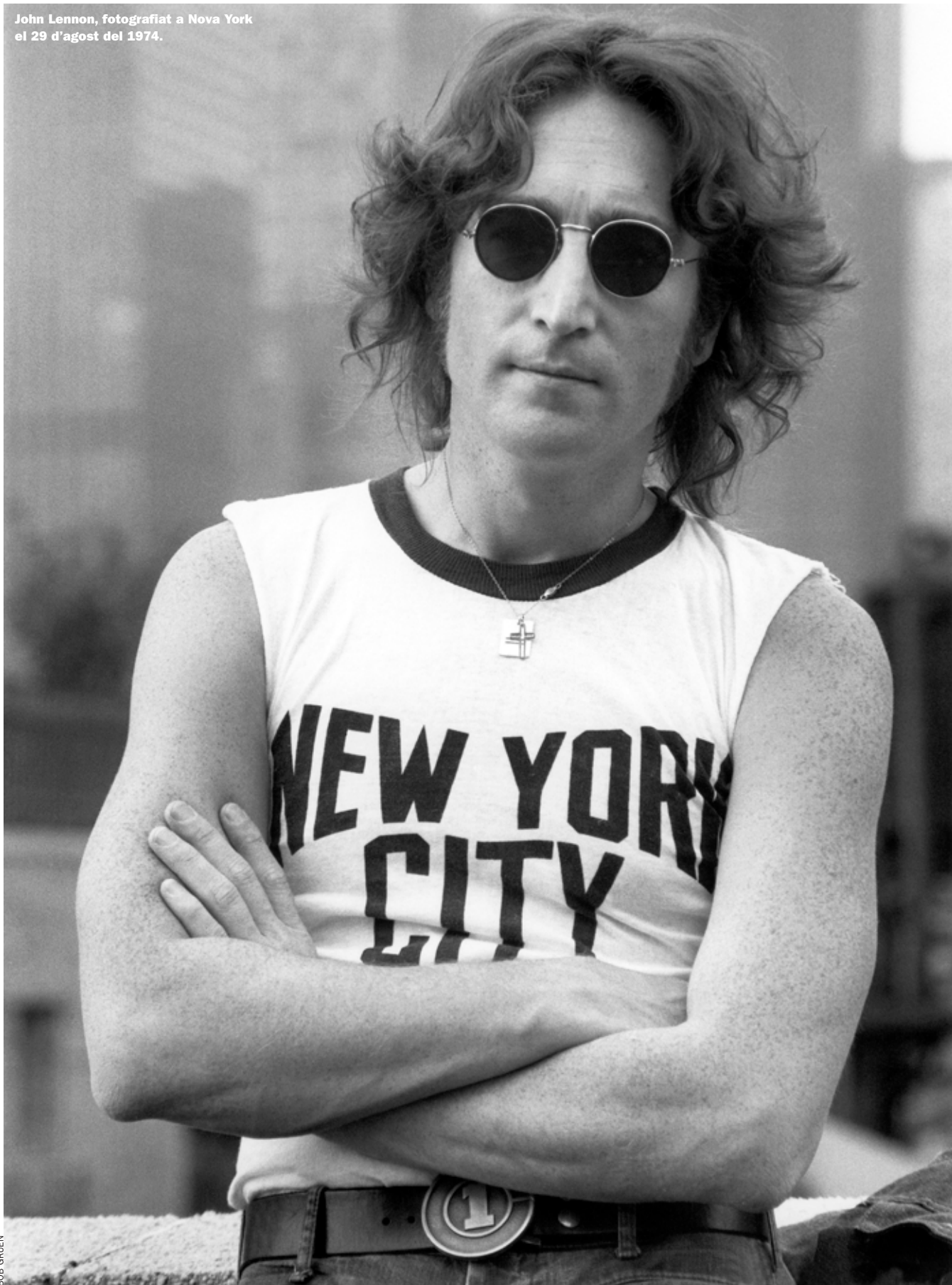
La subhasta que se celebrarà els propers dies 16 i 17 de maig al Hard Rock Cafe de Times Square, a Nova York, té com a element estrella una guitarra propietat de George Harrison. Amb l'excusa del cinquantè aniversari de la primera aparició dels Beatles al programa de televisió *The Ed Sullivan Show*, surten a subhasta uns quants lots de material beatlemaníac de màxim interès per als col·leccionistes. Sens dubte, el més cridaner és la guitarra Rickenbacker 425, de color blanc i negre,

que George Harrison va comprar per 400 dòlars al setembre de 1963 durant una visita que va fer a la seva germana Louise, que vivia a Illinois, als Estats Units. El preu estimat d'aquesta guitarra se situa entre 280.000 i 450.000 euros. Exorbitant? Potser. En tot cas es tracta d'una guitarra amb una història confirmada: amb ella al coll, George Harrison va aparèixer en diversos programes de televisió, la va tocar durant els concerts a Suècia l'octubre de 1963 (en el que van ser els primers concerts a l'estranger dels Beatles) i també amb aquesta Rickenbacker George va enregistrar els temes “I want to hold your hand” i “This boy”. Com no pot ser d'altra manera, la guitarra s'acompanya de dos certificats d'autenticitat, un d'ells de la mateixa Olivia Harrison, la dona de George. Una altra de les peces interessants

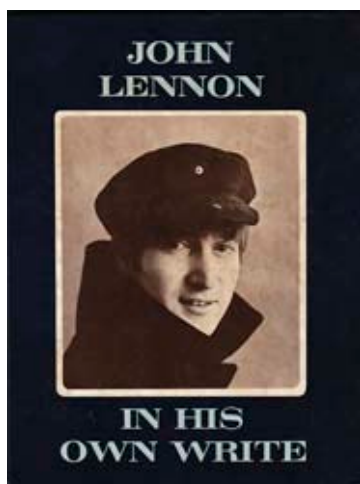

Un dels dibuixos del llibre de John Lennon *In his own write*.

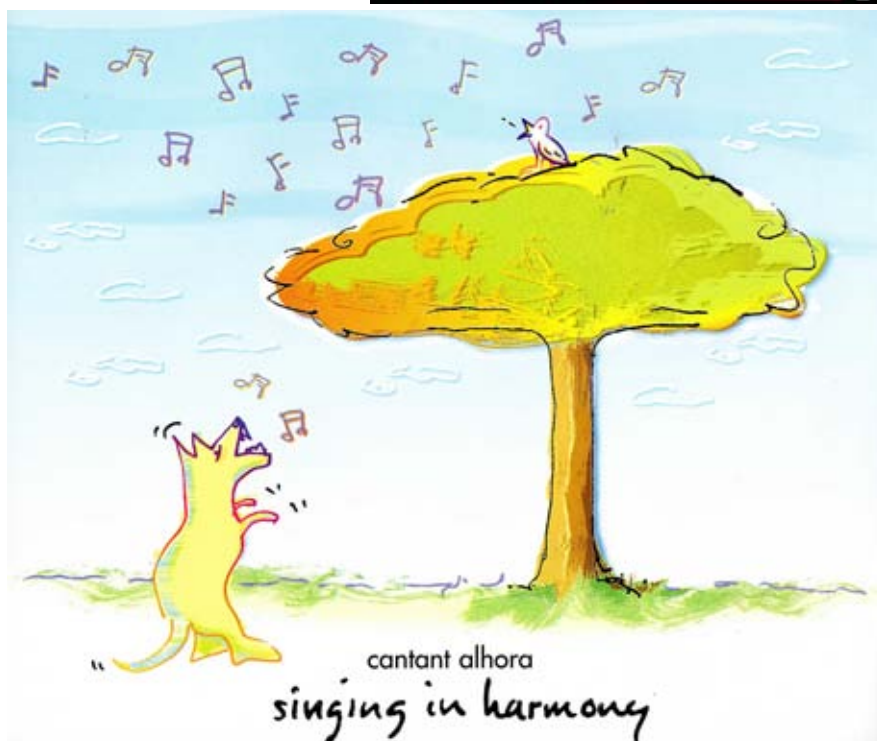
John Lennon, fotografiat a Nova York el 29 d'agost del 1974.

BOB GRUEN

Dalt, portades de llibres de John Lennon. Baix, un dibuix del llibre *Amor de debò*. Dibuixos dedicats a Sean, publicat per Destino el 1999.

d'aquesta subhasta és un exemplar del disc *Beatles '65*, signat a la portada pels quatre beatles entre finals de 1964 i principis de 1965. La raresa d'aquest exemplar es troba en el fet que, generalment, els Beatles signaven els discos a la part del darrere i que en aquella època, en plena beatlemania, era molt difícil accedir als quatre membres del grup per aconseguir un autògraf conjunt. De fet, aquest exemplar és un dels dos únics coneguts d'aquest disc

amb la signatura de tota la banda. El seu preu final pot passar dels 200.000 euros.

Però la subhasta que ha generat la màxima expectativa és la que presenta Sotheby's amb dibuixos i manuscrits de John Lennon. La coneguda i prestigiosa casa londinenca (tot i que avui té seus arreu del món) que remunta el seu origen al 1744, dedica, entre subhastes de pintura americana, ceràmica de Pablo Picasso, atlas i mapes antics, una

sessió monogràfica a John Lennon en la seva faceta d'escriptor i dibuixant. Amb el títol de *You might well ark's*, es presenta la més gran col·lecció de dibuixos i manuscrits originals de Lennon, autògrafs i mecanografiats.

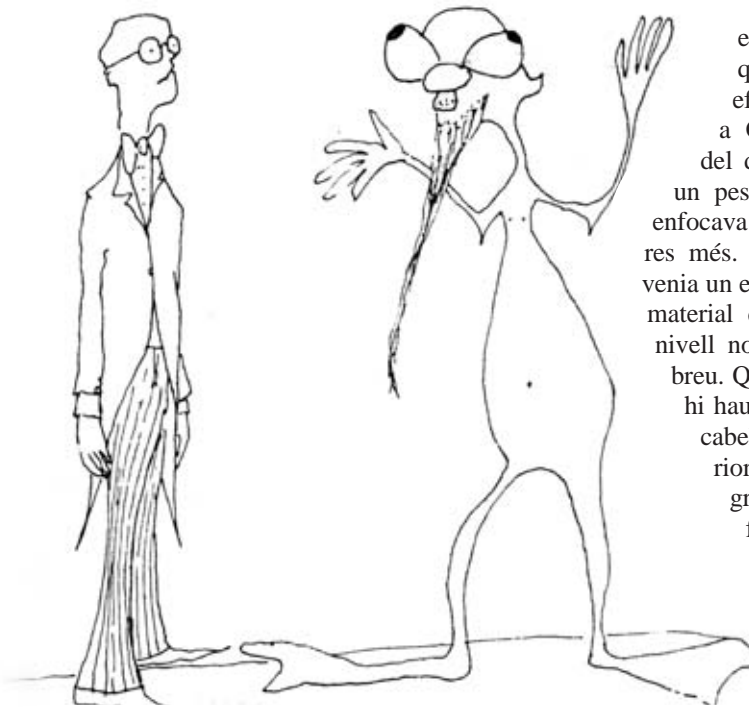
Els orígens d'aquesta col·lecció es remunten als anys 1964 i 1965, quan John Lennon publica els seus dos primers llibres, *In His Own Write* i *A Spaniard in the Works* (hi ha una edició conjunta d'aquests dos llibres editada l'any 2009 per l'editorial barcelonina Global Rhythm en versió bilingüe anglès-castellà amb el títol *Por su propio cuento / Un españolito en obras*). De sempre Lennon havia estat un dibuixant incansable, ninotaire que aprofitava qualsevol tros de paper per fer-hi un gargot o un dibuix ridiculitzant algun dels seus professors. Fins i tot va crear el seu propi còmic infantil, anomenat *The Daily Howl*, que treballava amb més atenció que les classes a l'escola. Com assenyala Philip Norman en la seva biografia *Lennon* (Anagrama, Barcelona, 2009), es tractava d'un "periòdic en miniatura escrit i il·lustrat a mà". Es componia de xafareries de l'escola, historietes, acudits i bromes diverses, tot molt cuidat i treballat, com acostumaven a ser les feines de Lennon fora de l'escola. Aquesta passió pel dibuix va fer que els seus professors el dirigissin cap a la Liverpool School of Arts per a l'ensenyament secundari. Algun temps després, ja com a músic, Lennon col·laboraria amb el diari musical de Liverpool *Mersey Beat*, amb una columna signada amb el pseudònim de Beatcomber, amb textos amb el mateix estil gamberro i juganer amb el llenguatge.

Quan l'editor de la prestigiosa Jonathan Cape (fundada el 1921 i avui a l'univers Random House), Tom Maschler, va insistir a Lennon per publicar aquells escrits, es va veure, però, que només alguns passaven el filtre de l'incisiu criteri editorial. Maschler es va instal·lar al pis de John Lennon a Emperor's Gate i junts van treballar en la primera obra literària del *beatle*, envoltats pels crits dels fans que assetjaven el carrer i el caos que generava també la presència de Paul McCartney, George Harrison i Ringo Starr. Tot i el caràcter dur i decidit, Lennon

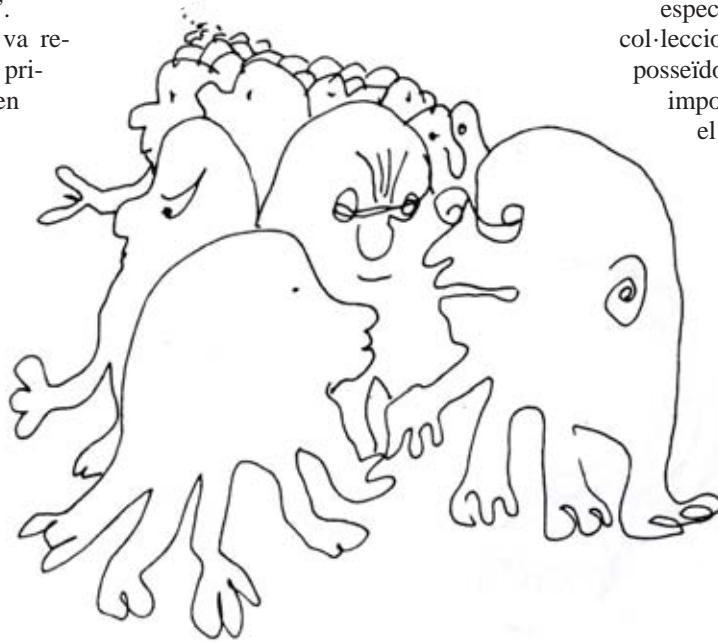
va acceptar les opinions i suggeriments del seu editor, i es van seleccionar 31 textos amb il·lustracions per al que finalment seria *John Lennon: In His Own Write*. Els 50.000 exemplars de la primera edició del llibre es van vendre el mateix dia de la seva publicació, el 23 de març de 1964, i les crítiques van ser apassionades, des del món de la música fins a la premsa literària. El prestigiós *Times Literary Supplement* va dir que aquell llibre, escrit per un músic, “mereixia l’atenció de qualsevol persona que pateixi per l’empobriment de la llengua anglesa i la imaginació britànica”.

Als Estats Units, Tom Wolfe definiria Lennon com a “geni salvatge” i “geni de les classes baixes”.

Finalment, John Lennon va regalar els originals d’aquell primer llibre al seu editor en agraïment per la seva col·laboració. L’avui llegendari editor Tom Maschler (creador del premi Booker i editor en anglès de figures com Gabriel García Márquez o Pablo Neruda) ha mantingut aquells originals en la seva propietat, fins que el proper 4 de juny es posin a subhasta a Nova York formant part dels 89 lots d’un material que tant pot interessar als amants de l’art com de la música i amb uns preus que van dels 500 als 70.000 dòlars (entre 350 i 50.000 euros). Entre les peces més destacades figura una guia turística satírica de Liverpool escrita a màquina i corregida a mà pel mateix Lennon (de 12.000 a 15.000 dòlars), un text de nou pàgines parodiant Sherlock Holmes escrit l’any 1965 titulat *The Singulare Experience of Miss Anne Duffield* (amb un preu estimat entre 50.000 i 70.000 dòlars) i el

Més dibuixos del llibre *In his own write*, publicat per Lennon el 1964.

Liverpuding

manuscrit del poema *The Fat Budgie* (entre 25.000 i 35.000 dòlars).

Però qui opta a aquestes peces? Jordi Tardà creu que “hi ha una mica de tot. Des de col·leccionistes a inversionistes. Avui dia invertir en *memorabilia* continua essent rendible, sobretot en

els grans noms, en aquests que no caduquen mai”. En efecte, a les subhastes fetes a Catalunya durant les fires del disc els grans noms tenien un pes específic. Però Tardà ho enfocava com “un ham mediàtic, res més. Si deies a la premsa que venia un expositor de Canadà amb un material de col·leccionista de gran nivell no et publicaven ni un trist breu. Quan deies que a la subhasta hi hauria coses tan ridícules com cabells de Napoleó o roba interior de Madonna, aconseguies grans titulars. Tot plegat una fotesa perquè la Fira del Disc de Col·leccionista era per comprar discos de col·leccionista, fruit de concerts, exposicions. La subhasta servia per promocionar la fira. Un ham mediàtic, res més”. Altres col·leccionistes, però, no veuen tan clar aquestes espectaculars subhastes. El conegut col·leccionista Josep Maria Francino, posseïdor d’un dels arxius *beatle* més importants del món, i que segueix el grup ja des d’abans del concert a Barcelona, al qual va assistir, lamenta la mercantilització del llegat *beatle*: “El tema subhastes sempre m’ha fet oix i m’ha semblat que comerciar amb un tema que a mi em suggereix tot menys diners és una manera de devaluar-lo, per més diners que en treguin. No n’he fet mai cas i no crec que n’hi faci mai, per més diners que tingués (que no és el cas)”.

En tot cas, el que és ben cert és que els Beatles continuen sent els *tops* a nivell musical. Aquestes subhastes de material *beatlemaníac* ho confirmen. Com sentència Tardà, “els Beatles són els més grans. Una banda irreplicable, històrica, que es transmet de generació en generació. Continua viva malgrat tot. No tenen tampoc data de caducitat. Els més grans no en tenen”.

Ramon Moreno